

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

4. Aliæ quæstiones de eadem re dissoluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

redditus annui commendantur militibus religio-
sis, vt bona, ex quibus percipiuntur, administrēt,
conferunt, & tueantur, tanquam bona ipsorum
Ordinum, ne pereant ex toto, vel ex parte. Item
Beneficium Ecclesiasticum est cum præcepto, &
& lege Officium diuinum persoluendi, & Cleri-
corum vestem & habitum deferendi: requirit et-
iam, vt minimum, primam Clerici toturam: nec
confertur homini coniugij vinculo adstricto: cū
tamen nihil horum huiusmodi redditibus conue-
niat. Nec satis est, si ex decimis sint detracti, &
sint fructus ex bonis Ecclesiæ percepti: quoniam
etiam portio, quæ ex bonis Ecclesiæ datur alicui
ob munus docendi grammaticam Clericos, aut
pulsandi cymbali, aut aperiendi, claudendiq; tē-
pli ianuas, nequaquam est Beneficium Ecclesi-
asticum, cū id minimè conferatur ob munus, &
functionem sacrā. Nec sufficit, si ea priuilegia ha-
bere videantur, quæ sunt beneficijs Ecclesiasticis
cōcessa: quia cū sint redditus & fructus, qui ex
bonis percipiuntur, gaudent quoq; priuilegijs, q̄
bonis Ecclesiasticis cōueniunt: sunt enim ipsarū
Militarium Religionū bona, & proinde sunt Ec-
clesiastica bona, hoc est, sacris religionibus dedi-
cata, ad onera religionum Militarium Ordinū
sustinenda. Mandol. *Com. super reg. 3. Cancell. q. 11 n. 3.*
ait: *Isti milites Hierosolymitani, & similes non dicuntur
proprie Beneficiarij, nec proprie religiosi.*

Annotandum est, Militaribus Ordinibus pia
munificencia & largitione principum, & libera-
li aliorum hominū donatione tributa esse, ac da-
ta bona plurima, ex quibus Romani aliqui Pon-
tifices portiones quasdam detraxerunt, & Ec-
clesiastica beneficia constituerunt. Magistri itidem
Ordinum, vt alij quoque primarij milites Com-
mendatarij ex fructibus suorum reddituum Ec-
clesias aliquas fundarunt, & dotarunt; aliquas præ-
terea, communi omnium consensu, Magistri, &
Milites fundarunt, & dotarunt ex communibus
Ordinis bonis.

Sunt item hisce Ordinibus multe Ecclesiæ Ro-
manorum Pontificum auctoritate in perpetuum
adiunctæ, & annexæ; quibus omnib. Ecclesijs præ-
ficiuntur Clerici ipsorummet Ordinum militariū.

Inter omnes conuenit, huiusmodi redditus an-
nuos Ecclesiasticos, qui tanquam debita alimen-
ta & stipendia Ordinum Clericis conferuntur,
esse verè & simpliciter beneficia ecclesiastica,
quoniam sunt iura percipiendi fructus ex bonis
Ecclesiæ ob ministerium Ecclesiasticum quo ipsi
Clerici inseruiunt Ordinū Ecclesijs, quibus præ-
sunt, quarumq; Rectores sunt, aut Præpositi, aut
Vicarij, aut Priores, aut Parochi, aut Cappellani
vocati. nec huiusmodi Clerici, cū Religiosi sint,
Beneficiorum secularium capaces sunt.

Caput igitur quæstionis est de annuis reddi-
tus, qui ad vitam commendantur ordinum Mili-
tibus: qui dicuntur Commendæ, cū tamen cæ-
tera Beneficia, quæ Clericis professis dantur. Be-
neficia verè, & proprie appellentur. De prædi-
ctis igitur Commendis, illud compertum esse
mihi videtur, eos redditus ex parte Beneficiorū
priuilegijs potiri, cū sint fructus ex bonis Ec-
lesiæ collecti. Sed in iure cōmuni appellatione be-
neficiorum Ecclesiasticorum non intelliguntur,
quoniam quamuis sint Ecclesiastica bona, non ta-

men dātur, vt beneficia Ecclesiastica, ob ministe-
rium Ecclesiasticum: nam pensiones etiam Bene-
ficijs impostæ, sunt bona Ecclesiastica, non autē
beneficia. Nec satis est, ea dari non posse, nisi ab
Ordinis Magistro, nec alijs præterquam Religio-
sis ipsius Ordinis militibus: quoniam cū sint bo-
na Religionis, aliter conferri nequeunt nisi Reli-
giosis, & ab eo, qui toti Ordini Militum præest.
Accedit his, quod in ipsis Militaribus Ordinibus
Commendæ (vt vocantur) distinguuntur à Bene-
ficijs ipsorum Ordinum: & ad Beneficia Clerici
professi eliguntur & promouentur: Commendæ
militibus committuntur. Item, pari ratione, ipsi
Milites, quibus commendantur, potius mihi vi-
dentur obtinere ministeria, officia, & administra-
tiones, quàm beneficia Ecclesiastica: non secus,
ac ipse etiam Magnus Ordinis Magister potius
censetur dignitatem, administrationem, & offi-
cium, quàm beneficium Ecclesiasticum habere.
Cæterum negari non potest, quin nonnulli eius-
modi redditus annui, nomine etiam Beneficio-
rum appellentur, nimirum Prioratus, Præcepto-
riæ, quales Militaris odro S. Ioannis Hierosoly-
mitani per vniuersas Christiani nominis provin-
cias obtinet. Quo autem modo Simonie labe cō-
trahatur in his conferendis, acquirendis, permu-
tandis, deponendis, inferius declarabo. Testatur
Iacobus Bossius in *hist. Ordin. S. Ioan. p. 2. l. 14.* Innocen-
tium 8. priuilegium Ordini S. Ioannis Hieroso-
lymitani dedisse: in quo dicit se nunquam datu-
rum prioratus, Commendas, aut Beneficia Ordini-
nis, quamuis in Curia Romana vacent: relinquit
liberam facultatem Magno Magistro Ordinis.
qua ea conferat; declarat eisdem prioratus, Cō-
mendas, & beneficia in reseruacionibus Pontifi-
cij non comprehendi. Idem priuilegium confir-
mauit Pius IV. in *const. que incipit. Circumscripta Romani
Pontificis.* Vnde in *regula 3. Cancellor. sic habetur: Refer-
unt etiam Prioratus, Præposituras, ac alias Dignitates Con-
uentuales & Præceptorias Generales quorumvis Ordinum,
sed non Militarum.*

Quintò quæritur, An saltem ij Regulares, qui
Commendatarij dicuntur nomine S. Spiritus in
Saxia, vel S. Antonij Viennensis, in Gallia, & ex-
tra Galliam, sint Beneficiarij, & beneficia habe-
re censeantur? Nauarrus de *regul. consil. 70.* docet e-
os esse Beneficiarios simpliciter, & annuos reddi-
tus, quos habent, esse simpliciter beneficia. Certè
alia ratio est de his, atque de redditibus annuis
qui commendantur equitibus Militarum Ordini-
um; nam hi non sunt Ecclesiastica auctoritate
tales redditus facti, vt in beneficia transferint:
Sed sunt bona ipsarum religionum militarum,
quæ vt conferuntur & augeantur, commendan-
tur Militibus professis, qui ea administrant, tue-
tur, & curent, & ex ipsorum fructibus commode
sustententur: at redditus annui, qui non commen-
dantur nisi Clericis S. Spiritus in Saxia, vel S. An-
tonij Viennensis, videntur tales esse, vt transfe-
rint in beneficia Regularia, & proinde Manua-
lia Clericis professis dari solita.

Cap. IV.

*Alia quæstiones de eadem re dissol-
uuntur.*

Primò queritur, An Milites Commendatarij habeant titulum reddituum annuorum, quos habent, an verò solum habeant eos redditus commendatos suæ fidei, & curæ? Ex vna parte non videtur titulum habere, quia ipsis huiusmodi redditus commendantur. Ex altera parte si titulum non habent, colligitur, ut nihil inde accipere queant, nisi quod est necessarium ad victum & quod superest, restituere debeant Religioni, & rationem reddere suæ administrationis, & curæ. **R**espondeo, eos titulum non habere: nam appellatione tituli in hac parte intelligitur domini, vel quasi domini; at cum Milites solemniter voto sint paupertatis professi, dominium non habent; æquiparantur tamen ijs, qui dominium, vel quasi dominium, hoc est, titulum habent, quoniam de fructibus, quos percipiunt, statuunt, quod volunt superiorum permittit, & certam pensionem quotannis Ordini soluunt, maiorem, minoremque, prout ab illis exigitur, ac proinde eos fructus, dum viuunt, liberè dispensant. Olim cum Militares Ordines religiosi sunt instituti, Milites omnes, uti Religiosi in Conuentu communiter vivebant, & inde ad bella procedebant: paulatim est vsu introductum, ut Militibus certa religionis bona committerentur, quæ sua cura, & diligentia administrarent, & idcirco extra conuentum viuere cœperunt singuli, ut bona sibi commissa curarent: deinde consuetudine etiam obtentum est, ut alij quoque Milites, qui Commendatarij non sunt, extra Conuentum commorarentur expresso, vel tacito Magistri consensu. Et his permittitur, ut viuant ex bonis, quæ à parentibus, vel fratribus, vel cognatis, propinquis, vel amicis, vel alia ratione habent. Principio verò non quibuslibet bona Religionis administranda committebantur, sed senioribus, antiquioribus, & ijs, qui vel erant iam emeriti Milites, vel ad Militiam inepti ob ætatem, vel incommodam valetudinem. Item, committebantur tunc temporis, hæc bona religionis ea ratione, ut eiusmodi Milites ex ipsis bonis victum tantum sibi necessarium perciperent, ac reliquum Religioni conferrent: & ideo suæ administrationis rationem reddere cogebantur: sensim inuectus est vsus, ut Milites commendatarij certam portionem ex fructibus religionis referuerent, & reliquum impendant in vsus bonos, quos voluerint. Immo quidam eorum, vsu quoque recepto, tantum in charta describunt quotannis, & ostendunt Magistro, quid possident. In his omnibus Milites votum Paupertatis, quod faciunt, non violant, aut frangunt, dum annuos redditus commendatos possident ad nutum, & voluntatem Magistri, vel alia bona habent aliunde, ex quibus viuunt, & sustentantur, & que in bonos vsus infundunt superiorum permittit. Nam religiosi professi pari ratione beneficia regularia habent, ex quibus fructus percipiunt, sed ea beneficia sunt Manualia, hoc est, nutu Superiorum conferuntur, retinentur, & repeti iure queunt. Et hinc est, ut beneficia regularia, quamuis religiosi voto Paupertatis adstricti dentur, non solum commendari, sed etiam vna cum titulo, aut quasi titulo dari dicantur, quia reuera licet ijs, quibus dantur, dominium Beneficiorum non habeant, liberam tamè administra-

tionem & vsum accipiunt, & possident ad nutum superiorum, unde superiores cum ea beneficia dant, promittunt utitur verbis iuris. *conferimus, Institutimus, quibus verbis titulus significatur: & verbis, commendamus, committimus, quibus nullus titulus designatur, quoniam solum dant administrationem, & vsum, qui penè titulo æquiparatur.* Sic dari solent, quæ vocantur Commenda Sancti Spiritus in Saxia, & S. Antonij Viennensis in Gallia, ut testatur Nauarrus *Consil. 70. de Regularibus, & alia, quæ in administrationem collatae appellantur quoque vsu Romanæ Curie in ipsis Pontificijs constitutionibus Præceptorum, hoc est, Administrationes: ij verò, quibus commendantur, Commendatores, aut Commendatarij, aut Præceptores dicuntur, eo quod eos redditus, & bona administrat, & eorum fructus dispensent.*

Secundò queritur, An Milites in emittenda professione comprehendantur in Decreto Concilij Tridentini *Sess. 25. cap. 15. de Regularibus*. vbi statuitur, ut in quacumque religione tam virorum, quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec qui minore tempore, quam per annum, post susceptum habitum in Probatione steterit, ad professionem admittatur: & tamen in Militaribus Ordinibus solent Milites ad professionem admitti, statim atque decimum tertium annum exceperint, & ante integrum probationis annum impletum. **R**espondeo Milites Sancti Iacobi in Hispania, Calatrava, & Alcantara, & cæteros, qui more ipsorum conjugale tantummodo Castitatem pollicentur, eo Concilij decreto non contineri, quia ut nuper indicauimus, non sunt verè, & simpliciter religiosi, ergo eorum professio non est verè, & simpliciter religionis professio. At verò quidam existimant, ad Milites S. Ioannis Hierosolymitani, & cæteros, qui instar eorum Castitatem simpliciter vna cum Obediencia, & Paupertate, & regula approbata profitentur, Concilij Decretum extendi, cum sint verè, & propriè religiosi, ac verè religionis professione emittant. Sed Cardinalis Congregatio Romæ declarauit, Caput hoc, de Militaribus religionibus non loqui: idque ex Abbate, Siluestro, & Angelo colligi facile potest, ut statim dicam. Nam professionem emittunt iuxta regulam præscriptam, non iuxta Concilij Tridentini decretum.

Tertio queritur, An iidem Sacri Milites comprehendantur Decreto eiusdem Concilij Tridentini, *Sess. 6. cap. 3. de Reformatione*, vbi sancitum est: *Nemo secularis Clericus cuiusvis personalis, vel Regularis extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegij prætextu, tutus censetur, quin minus si deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam super hoc, à Sede Apostolica delegato secundum Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.* Sic ibi Concilium.

Quo posito Decreto, & Sactione, est **Q**uestio: An Ordinarius, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus visitare, corrigere, punire queat militaris Ordinis equitè extra Conuentum commorantem, & delinquentem? **N**on. *in consil. 21. de Regularibus*. quauis dubius, videtur existimare, hoc Decretum nihil derogare Priuilegijs Ordinum Militarium in his, quæ pertinent ad Sacros Milites. Alijs probabilius videtur, eos non esse comprehensos, quoniam poenæ

& odia iure, vel statuto contra Religiosos constituta, non trahuntur ad eos, vt statim ostendat. Et ait ibidem Nauarrus literam veram predicti decreti clariorem desiderari, quoniam ea quam habemus, subdificilis, & subobscura videtur, quod attinet ad illa verba cuiusvis personalis. Ceterum mihi litera eiusmodi decreti non videtur obscura: puto enim eo loco sensum esse: Nullus Clericus Sæcularis, cuiusvis personalis (videlicet priuilegij prætextu) vel regularis extra monasterium degens, etiam sui ordinis priuilegij prætextu, tutus censeatur, quo minus si deliquerit, ab Ordinario loci tanquam super hoc à sede Apostolica delegato secundum Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

Quartò quæritur, An in iure communi nomine Regularium, vel Religiosorum intelligantur quoque Militariū Ordinum Equites sui instituti Regulam professi? Respondent quidam, cum Abbate in Rubrica de Regularib. cum Silu. verb. Ecclesia. 1. quest. 6. prope finem, & in verb. Religio. 1. quest. 1. versiculo. Tertium Hospitalarij. Angelo, Religio. sum. 4. in ijs, quæ fauoris, priuilegij, ac beneficij effe dicuntur, Milites, qui vnà cum Obedientia, & Paupertate Castitatem simpliciter, & Regulam approbatam profiteantur, nomine religiosorum iure communi, vel statuto intelligi, quoniam salte sunt Religiosi late: at in ijs, quæ ad odiū, & poenas attinent, appellatione, & numero Religiosorum non censentur. Ceterum ij Milites, in quiunt, qui tantum Castitatem coniugalem promittunt, non videntur nomine religiosorum venire, etiam in ijs, quæ ad fauorem spectant, nisi cum expressim illis id priuilegium conceditur: quia etiam late, & amplè Religiosi non sunt. Glossa in cap. Quisquis 17. quest. 4. & ibi Archidiaconus. Ite, Ioannes Andreas in Rubrica de Regularibus videntur docere, Templarios, Hospitalarios, & alios, qui tria vota religionis faciunt, & regulam approbatam religiosorum profiteantur, intelligi nomine, & appellatione religiosorum, præsertim cum iura generatim loquantur: *Quicumque Religiosi hoc, vel aliud fecerint, Et certe ego nõ video, cur nomine religiosorum non veniant, si Castitatem simpliciter, & non coniugalem tantummodo promittunt: nam tria vota, quibus Religionis substantia continetur, faciunt: deinde Institutū, & regulam religiosorum approbatam profiteantur, videlicet S. Benedicti, vel S. Augustini. Nec impedit si laxiorem paupertatem, & obedientiam profiteatur: nam vna, est à altera religione laxior, vel arctior. Quare si statuto cautum sit, ne religiosus aliquis publico officio, vel munere certæ ciuitatis fungi possit, eligi non poterit Miles S. Ioannis in eo oppido habitas. Si quis faciat votum religionis, & religionem Militarem, quæ Castitatem simpliciter ex regula, Paupertatem, & Obedientiam seruat, profiteatur, voto de ingressu in religionem satisfacere videtur, nisi aliud cum vouit, expresserit. Sic Aragonius in 2. 2. q. 88. artic. 11. sententiam Cordubensis sequutus in sum. quest. 148. Insuper omnes Milites religiosi, siue Castitatem simpliciter, siue tantummodo coniugalem profiteantur, item siue omnino proprio se abdicent, & paupertatem simpliciter promittant, siue proprium aliqua ratione habere*

possint, videntur nomine religiosorum intelligi in ijs, quæ ad fauorem spectant, non in ijs, quæ ad odia, & poenas attinent: vnde Gregorius XIII. permisisse dicitur Militibus religiosis. S. Iacobi, Calatræ, & Alcantaræ, vt cum alijs spectatoribus interesse possent in ludis publicis, in quibus tauri agitantur; & tamen Pius V. veterat, ne religiosi, vel Clerici sacris Ordinibus initiati, aut Ecclesiasticum Beneficium habentes in eiusmodi ludis siue spectaculis interessent. Item S. D. N. Clemens VIII. constitutionem edidit, qua prohibuit, ne munera largiantur regulares cuiusvis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiæ) vbi religiosos exceptit Militiam profiteantur.

Quintò quæritur, An sacri milites Diuinum Officium persolvere, siue preces Horarum quotidie recitare debeant? Respondeo eos, quos paulo ante dixi, non esse verè, & simpliciter religiosos, quia vel Castitatem tantummodo coniugalem promittunt, vel quia paupertatem non volent, minime hoc præcepti, vel legis vinculo obligari. Quæstio igitur hæc locum habet in his, qui Castitatem simpliciter, & paupertatem omnino promittunt, eo quòd, ex communi Theologorum, & Canonici iuris interpretum sententia religiosi professi Diuinum Officium recitare debent. Cui quidem quæstioni respondeo, non debere, quoniam quemadmodum in ceteris Religionibus, Religiosi licet solemnem professionem emittant, Diuini Officij preces recitandi lege nõ tenentur, nisi ij, qui ad Chorum, ad Cantum, & Ecclesiastica ministeria admittuntur: ita & in Militaribus Ordinibus Clerici recipiuntur ad Chorum, & ad Ecclesiæ functiones, & proinde ad Officium Diuinum decantandum, vel persoluum: Milites verò nulla lege Diuini Officij preces recitare coguntur: sed quotidie preceationem Dominicam, & salutationem Angelicam loco Diuini Officij ex regula præscripto certo, ac definito numero recitant.

Sextò quæritur, An in pios vsus impedere debeat Milites religiosorum Ordinū qui quid super est ex redditibus annuis, quos habent ab Ordine, siue Magno Magistro comendatos? Sciendū est, ex triplici capite posse hæc quæstionē oriri. Primum, An ad huiusmodi psum reddendū compellatur, eo ipso, quod redditus ex bonis Ecclesiæ percipiunt, & Ecclesiæ bona habet hoc onus annexū, vt is, ad quæ deuenierint, tantummodo iure queat percipere portionē ad commodū suum victū necessaria, ita vt reliquū debeat in pios vsus inferre. Atq; hinc quidē Nauar. *trah. de reddit. Eccl. q. 1. monit. 55. n. 18.* existimat, milites Comendatarios, quos vocat, debere in pios vsus impedere omne quod superest. Sed eius argumentū meo iudicio firmū non est: putat enim, bona Ecclesiæ ex decimis, primitijs, & alijs oblationib. percipere, hoc oneris adiunctū habere, vt ex eis commodū duxat alimentū percipiatur, & reliquū piè in pauperum vsus erogetur: quæ de re agendum erit suo loco. Sentiant alij, Milites Comendatarios ex alio capite in pios vsus consumere debere, quod superest ex huiusmodi annuis prouentibus: cū enim fructus percipiunt ex decimis Ecclesiarum, quæ sunt Ordinibus attributa, coguntur,

impende-

impendere in vltus Ecclesiarum quod superest. Sed & hoc eorum argumentum incertum est, propterea quod Ecclesijs Ordini Militari subiectis Rectores præficiantur, ex ipsiusmet Ordinis Clericis delecti, quibus sua quoque portio ad vitam necessaria est assignata, quibusque tota Ecclesiarum cura committitur, & proinde ad Milites Commendatarios nulla Ecclesiarum administratio curaque pertinet: & annui redditus ipsi tribuuntur, vt ea bona, ex quibus tales redditus percipiunt, tanquã bona ipsius Ordinis conferent, & administrant, ne pereant: & vt habeant vnde commodè viuunt, ac sustententur. Alij demum tertio ex capite censent, oportere eos id, quod residuum ex necessarijs impensis est, in pios vsus conferre, propterea quod annuos redditus percipiunt, vt in militia sustententur: & proinde si plus habeant, quàm sit necessarium ad commodum vite militaris subsidium, debent id in pios vsus distribuere, & elargiri. Sed nec hoc firmè consistit: quoniam etsi annui redditus causa militiæ, sunt militibus attributi, sed præcisè tamè nõ sunt eam ob causam assignati; quare non habent obligationem in pauperum vsus erogandi, quod superest; qualem habent Beneficij Clerici, sed solum debent Ordini, cuius sunt Milites, reddere, ac soluere pensionem secundum statuta; & regulas Ordinis constitutam, & impostam: reliquos fructus possunt in quos maluerint vsus honestos, & bonos, quauis non pios infumere. Nã huiusmodi bona stabilia, vt dixi, quæ sunt Ordinis, Militibus ipsius Ordinis commendantur, vt ea administrant, conferunt, & augeant, & ex eis fructus sibi percipiunt ad vsus suos, ac proinde prout voluerint, honestati, & rationi cõuenienter impendant, dummodo ex eis certam soluant ipsi Ordini annuam pensionem. Cæteri milites, qui Commendatarij non sunt, sicut Superiorum cõsensu extra Conuentu viuunt, sic eorundem Superiorum permisso habent bona à suis patribus, vel fratribus, vel cognatis, vel aliunde, ex quibus sustentantur, & quæ infumunt in bonos vsus, quos volunt. Votum enim paupertatis, quod faciunt huiusmodi Milites, cõsuetudo recepta interpretatur tale esse, vt se milites honorum dominio abdicent, quauis bona ab ipso ordine commendata habeant, quorum fructus in bonos vsus impendat, vel aliunde bona accipiat, ex quibus sustententur, & viuunt, & reliquum, quod ex illis superest, in bonos quoque vsus infumant.

Septimò queritur, An Milites S. Iacobi, Calatræ, & Alcantaræ, & alij similes tuta conscientia percipiant annuos redditus, quos habent sibi commendatos? Sunt, qui id negent, ea ratione permoti, quod eiusmodi redditus sunt eorum Ordinum Militibus dati, vt contra Saracenos, & alios Christianæ fidei, & religionis hostes prælia committerent: nunc verò, inquit, nihil tale præstant, nempe otiosi sacros redditus infumunt, ac deorant, bonis ad sanctos vsus destinatis affluunt, cum tamen, nec vultu hostium vnquam aspiciant, nec arma capiunt: edunt, & bibunt lautè, & vestiuntur splendide, & in aulis, & curijs Principum ferè commorantur. Nam sic res humanæ à præclaro initio degenerare solent nõ raro. Sed quod datur ob causam, nõ substitit, ac valet ea minime

subsecuta. Denique sicut Clerici Beneficij, cū Beneficium accipiant ob officium, ac ministerium, si preces Horarias non recitent, fructus non acquirunt, & comparant. Præterea, sicut quia Beneficium Ecclesiasticum iure communi postulat, vt Clericus in Ecclesia, cui præest, commoretur, & resideat, ideo si Beneficij ab ea absit, minime fructus facit suos. Sic etiam cum annui redditus ob militiam conferantur, si nulla Militibus cū hostibus prælia committant, nullo iure eos Ecclesiæ fructus acquirunt. Postremò, quia sicut quotidianæ distributiones debentur his, qui in Choro præsentibus adsunt, ideo qui inde abest, eas sibi minime acquirat; sic nec Milites Commendatarij annuos fructus faciunt suos, siquidem cū hostibus manus non conferunt.

Cæterum præterquam quod duriuscula est eiusmodi sententia, non est satis firma, eo innixa argumento, sanè leuis, quod prædicti redditus sint Militibus attributi præcisè ob militiam tanquã causam, ea, inquam, lege, & conditione, vt militarent. Nos verò libere contestemur, data esse hæc bona religiosis Militibus causa quidem militiæ, non ea tamè lege, & cõditione, vt militent: aliud enim est datu esse militi, quia miles est; aliud verò dari militi, eo pacto, & lege, vt prælietur, ac pugnet. Primum fatemur, secundum negamus.

Argumenta verò initio proposita contra nos, nihil euincunt. Nam Beneficij Clerici si officium, & pensum diuinum non soluant, aut si absint ab Ecclesia, cui præsunt, vel choro non intersint, iure, vel saltem auctoritate Iudicis ordinarij Ecclesiastici, fructibus Beneficiorum priuantur, ac Ecclesia Milites Commendatarios nõ priuat fructibus sibi assignatis, si nulla prælia faciant: nec item illis spoliatur absolute iustitia legibus, cum ideo, vt dixi, non sint dati, vt militarent.

Octauò queritur, An Milites Commendatarij de fructibus, quos ex annuis redditibus sibi ad vitam commendatis percipiunt, statuere liberè queant perinde, ac de patrimonio alius quisque potest? Respondeo, eos cum professione emittunt, abdicare se omni patrimonio, quod habent, quamuis aliquid sibi referuent superiorum consensu, vnde viuunt, dum ex bonis ipsius Ordinis non sustentantur: Paupertatis enim Votum Deo nuncupant: quo facto, nihil proprium possunt amplius acquirere, aut retinere; & propterea annuos redditus, quos à Magistro Ordinis, vel administratore perpetuo ad vitam accipiunt, tanquam sibi commissos, non tanquam proprios habent; & eorum vsum tantummodo, non dominium, aut proprietatem retinent. Quocirca huiusmodi redditus, vulgo Commendæ vocantur, quoniam verè commendantur Militibus, vt ipsi ex eorum fructibus, & honestè, & commodè sustententur: olim emeritæ militiæ eiusdem Ordinis viris Commendabantur, vt his redditibus alerentur, & eos nihilominus conseruarent: hoc est, vt conseruarent ea bona stabilia, ex quibus annui redditus prouenire solent, quare eorum obitu vacare dicuntur: nec enim, vt hæreditaria bona transmittuntur in posteros, cum in Militum bonis non numerentur, qui nihil propriu possident; atque eadem ratione Milites ipsi Commendatarij

commendatarij appellantur, quia reddituum dominium, & proprietatem non habent, cum eos percipiant, ex certis stabilibus bonis, quae sunt bona ipsius ordinis: habent igitur Milites commissa, & commedata sibi eiusmodi bona, & annuos redditus: ex eis verò fructus percipiunt, quos possunt in quos maluerint, vsus infumere honestos, & bonos: Quare non possidet eiusmodi bona quae admodum possidet quis patrimonium suum: nam tui patrimonij dominium habes, & proprietatem, ac proinde vsus ex re tua: At milites, sibi colligunt fructus ex bonis ipsius Ordinis, non ex patrimonio, aut re sua. Item, quisque suo patrimonio uti potest, ut vult, sine consensu, & voluntate alterius: at Religiosi milites licet redditis, & fructus impendant in vsus, quos voluit, id tamen faciunt consensu, & voluntate Superiorum iuxta ipsius Ordinis statuta. Et potest iure Ordo, onera, & seruitutes imponere redditibus annuis, & tantam, quantam voluerit portionem ex illis sibi reseruare quotannis.

Ex his manifestum est, Milites non habere idem ius in redditibus, in patrimonio suo reliqui habent, qui nullo sunt religionis voto alligati: nam alij suorum bonorum dominium retinent; at verò Milites sacri omni reddituum bonorum dominio, & proprietate carent; sibi tamen fructus acquirunt: ut statim dicam.

Nonò quaeritur, An Milites Religiosi reddituum ipsi commendatorum fructus sibi acquirant, eosque faciant suos, ac liberè in vsus, quos voluerint, impendere queant? Id enim ideo quaeritur, quod sint Milites Voto Paupertatis adstricti, ergo non solum dominio, & proprietate vacat, sed etiam nihil iuris possunt in fructibus comparare: Religiosus enim nihil sibi, sed Monasterio acquirat. Quidam existimant eos esse fructuum simpliciter dominos, quippe qui illos suo arbitratu consumunt, nec quidquam obstat votum Paupertatis emissum, quoniam licet huiusmodi votum olim seuerius fortassis, ac durius accipiebatur: nunc verò consuetudo mitius, benignius, & laxius illud interpretatur, nimirum, ut Commendatarij Milites fructuum dominium habeant. Quare cum Paupertatem vouent, profitetur se eam seruaturus, quae nunc more seruatur, non quae olim rigidè seruabatur. Ego tamen respondeo, Paupertatem, quae Commendatarij Milites pollicentur, praesertim ij, qui in Hispania sacram militiam solemniter promittunt, cuiusmodi sunt Milites Sancti Iacobi, Calatrauae, & Alcantarae: non esse aequè arctam, ac eam, quam Monachi, & Mendicantes religiosi profitetur. Nihil omnes, voto Deo facto, se abdicant dominio, proprietate, ac vsu rerum, qui in iure, non in facto consistit: illi verò dominium, & proprietatem dimittant, vsus autem non item. At Ordo concedit ipsis, ut annuos redditus ad vitam commedatos habeant, ex quibus fructus in suos vsus iure percipiant, & de quibus possint liberè statuere, & ita eos locant, vendunt, permutant, donant, & arbitratu suo consumunt. ARGUESJ possunt igitur liberè de fructibus statuere perinde, ac si eos tanquam proprios, & suos possiderent: Respondeo, Interest plurimum, etenim si nullo isti Paupertatis voto tenerentur, fructus

perciperent ex redditibus tanquam suis, ac eos impenderent, ut rerum suarum lucra, & emolumenta, & absque consensu, & voluntate alterius; at verò, eo ipso, quod sunt voto Paupertatis adstricti, percipiunt fructus ex redditibus tanquam sibi commissis, & commedatis. Et eos in vsus, quos volunt, impendant, sed nunc, & voluntate Superiorum. Quare quod ad factum pertinet, parua videtur esse differentia; magna verò quod ad ius ipsum spectat. Nam si religiosi non essent, huiusmodi fructus infumerent tanquam rerum suarum foetus, & partus. Sed quia religiosi sunt, impendant eos, tanquam fructus ex re aliena videlicet, ex bonis ipsius Ordinis iure perceptos, & suorum Superiorum consensu.

Decimò quaeritur, An si fructus ludendo perdant, aut alio quouis modo futuri, & vano impendant Milites Commendatarij, peccent: & an eos fructus tuta conscientia retineant ij, in quos ipsi malè donando transfulerint? Respondent quidam, peccare quidem praesertim in eo, quod vanè, & inutiliter infumunt eiusmodi fructus; tuta tamè conscientia eos, quibus ipsi quamuis alias indigè dederint, retinere; cum nihil de reddituum annuorum dominio statuatur, sed fructus tripliciter modo suo arbitratu dispensent. Et quia huiusmodi fructus sunt stipendia militum religiosorum, Mihi haec sententia dubia, & incerta videtur: nam verisimilius est tales redditus annuos, non committi, & commendari militibus, ut in vanos, & malos vsus infumant, sed in honestos, & bonos, quamuis non pios. Item, non sunt praesertim stipendia militaria, sed bona ipsorum Ordinum Militarium, quae commendantur sacris Militibus, ut ea administrent, & in bonos vsus impendant. Neque verò semper ludendo praefati Milites peccant, dummodo tales sint Iudi, quales decet alios equestris ordinis nobiles, ac primarios viros, etià nullam religionem professos: nec si impendant in vsus honestos, & bonos, quamuis non pios, peccare dicuntur: peccant sicuti, & laici, qui cum possint commodè grauiter indigentium pauperum, vel extrema inopia, & egestate laborantium hominum necessitatem subleuare, nihil curant: non tamen peccant, si in communes, & consuetos pauperum vsus, fructus, aut quod ex illis superest, non erogent. Peccant itidem, sicut ceteri Laici, si in vanos vsus impendant, & fortassis tunc contra votum paupertatis faciunt, eo quod superiorum rationabilis voluntas non sit, ut eos fructus in vanos vsus infumant.

Cap. V.

De eiusdem Militaribus Ordinibus alia quaestiones diluuntur.

Primò quaeritur, An Milites Commendatarij testari possint de suorum reddituum fructibus, & de alijs bonis post Religionis professionem industria, labore, aliorum donatione, militia vel alia ratione quaesitis? Negant quidam id fieri posse absque facultate à Romano Pontifice impetrata, eo quod solemniter Paupertatis votum emiserint, & nullus testamentum facere queat, qui nihil proprium habeat. Milites verò inquirunt, qui coniugale tantummodo Ca-

stitatem